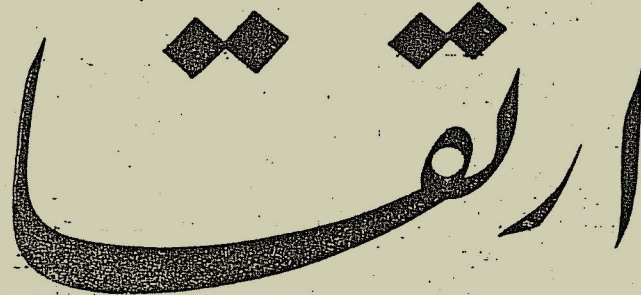

(ارتقا) نك استانبول و ملشره
ایچون بر سنه لك آبوله سی ۲۲
غروشدرد. پوسته بولی مقبولدر .
مصالحی بالجمله ارباب قلمه آچیقدر . هر الی قلم
خوتان یازده ییلیر . مرکزی باب عالی
حاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر.

Journal illustré IRTIKA

ادبیات . فنون عسکریه و بحریه .
وتاریخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعه و اکتیبه لی فخراندن
باحث مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غرضه نك مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شمعدیلک جمعه کونلری نشر اولنور جریده در .

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

حزین بر شعر

اوزاقده طاغری کوردم، که پنه سبیلردن،
لباسه بورونور، بر لقای خنده کنان
اوزاق افقره طوغرو غروب آیدن تابان
کونش اولور اولور دل محزونم غرام افکن

بهار طلعت جانانی یاد ایدوب ایوا
سرشک حزنی شبنملر ایلور اخطار
پارلدایان کونشک سینه سنده بن هرگاه
باقار باقار بولورم دلفریب بر دلدار

اوزمان آه اوزمان ای مه غرای غرام
کریبیرک اولو اورمانلر ایچنده مسرور
قوشلرک نغمه سی فریادی ایتدی اتمام
قمرک لمه سی امیدیمی ایتدی بر نور

شیمدی اوزاقده طاغری اولنجه کفن بدوش
یارقارلی حزین دوکولور نوبهارمک
هر حرفی صوکره لوحه سنک مزارمک
دیر لسان حال ایله دلدارمه : خوش !!

محمد اکرم

صوک شعاعلر

— ۴ —

اوکا

برنوردر آه اوبر چیچکدر
کل، غنچه، ساهب او دیمکدر
کیم کورسه بوکون اوروی آلی
حیرته قالیر اوکل نهالی

اوراق اوکا بیک نشیده سویلر
اغصان اوزرنده تتره شیرکن
کیسوسنی یاد ایدر ملکر
احداب وسحاب، افق وکلشن

مشجرده کی روزکاری دیکه
پر نشه شو ابشاری دیکه
باق! هبسی دیور کله بدی بر دم
نرلده اونا زنین او کلفم

برخنده سی بیک طلوعه فائق
چشمنده بیک شفق عیاندیر
بر غنچه دکل او مهر جاندر

نامق صدری

متورمه !!

کلزار غائله نک برشکوفه خزان دیده سنه
صارارمش باق!.. ورمدر، شبهه سز بللی عذارنده
درین بر عقد حزین و الم وار قلب زارنده
فقط شایسته می بر قیز دها اول بهارنده
بولسونمی حیات امید ایدرکن احتضارنده
نه دن فریاد ایتسونلر کلوب هر دم مزارنده
« نهین آه ایلسون بر آنه بر قبرک کنارنده »

نصل آه ایلمز قلم خیالی یاده کلدکجه
دل زارنده کی آتشری ایقاده کلدکجه
طوتار آهم سماواتی کوکل فریاده کلدکجه
نه دن فریاد ایتسونلر کلوب هر دم مزارنده
« نهین آه ایلسون بر آنه بر قبرک کنارنده »

م . حکمت هجری

جانانمه ...

دیدار نور پرورک ای نور نوبهار،
ایتمکده در عیونمی مغموم وکریه بار .
ایتمکجه برنضر او سماوی جمالکجه،
مظلم اولان کوزکده کی رنگی دلم طوتار،
مخجور کوزلرک بنی مست ایتدی ای ملک !
پرکینه قاشلرک بنی ایتدی جریحه دار
هر طور ذی ظرافتک ای جسم نازنین !
اولمده در دروغه هر دم شرر نثار
ای شمس بامدادی جهان نزا کتک
لایق سنکله ایلسه افلاک افتخار .
لایق دلمی حسنکزه ایلسه حسد،
هم نوبهار، همدسحر، هم شکوفه زار؟
باق چشم اشکبارمه فهم ایله عشقمی،
اولدوردی عشقکزی بنی : چشممده آشکار
آج غنجه دهانکی عرض ایله بر کلام
عرض ایله بن نصل اولهیم صبره بر قرار
هر شب کیرر خیال لطیفک عیونمه
هر کون دندن ای ملک ایتمکده سک گذار
لطفایت! آتیل! آتیل! شوغم آلود سینه مه
آرتق، یتر! بو عاشقکی ایله بختیار !

ماجد فکری

موته خطاب

کچن شو اوج آیک بتون خلاصه سعادت
اولان وجود، قاپاندی قبردی سکون ودهشته
شو طیراغک نفوذ محوینه انک اطاعتی
بنی اسیر موت ایدوب بیراقدی خاک ذلته
قاپان او شعر قلبی ورمیدر،؟ جفامیدر،؟
انی اعاده ایت؛ حیاتک مایلدر ...
دکل!.. دکل!.. شوسلوینک انین برملایدر...

م . خالد

آثار مشهوره

زنکین اولسهیم

زنکین اولسهیم، دیوردم ... و بردن
بره، خیالم عقلک قیودم عجب سندن سیلکینوب
قورتولارق محال نه در بیلیمین بر عالم نوینک
آفاق مذهبه سنده اوجمه باشلادی . ابتدا،
آرقیه دوغری تمایل اینجه دیرکری،
سیوری باشی ایله، پرشتاب وشادان، سینه
سعاده هجوم ایدر کی کورون بیاض بریاط
بوتون سودکرمه برابر بنی آلاق یکی
افقره کوتوریوردی . آطلر دیزینک
مرآت لاجوردیسی ایچنده، پرسکون و طرا
وتناک، دیکله نزمردین جزیره لری کریور،
ایتالیا کچه لریک لائی انجم ایله بختیار عطر
نواز شکاری ایچنده یوزیور، صوکره دها
اوزاقلره کیده رک بحر محیطک امواج خروشانیه
نچه لشیور، بویه هر کون یکی بر طلوع کورده رک،
یکی رسامی تابانک قصیده آهنگی ایله مست
اولارق، دائما کیدیوردی . آمریقایی کچک،
مرده برامک خاطره کرانه مقبر اولان
یکی زه لاندلره برنگاه تحسیر یوللادق، ژاپون،
چین، هند کیزلریک احتشام علویسینه مستغرق
قالدق . صوکره، بردن، برضربه خیال ایله،
بود کیز حیاتی برسیاحت بریه به تحول ایدیوردی
شیمدی قمرک تمیز نورلریله جانلاران وندیک
قانالارنده او شعر آلود غوندولرله دولاشیور
آلپ سلسله لریک بوزلو شاهقه لرنده طلوعی
قارشیلایور، اسویجره کوللریک ماوی
سینه لرنده حزن شامی حس ایدیور،
نور و هج فیوردلریک هنوز هج بر شعاع شمس
ایله تنور ایتهمش باکر ظلمت لرنده مبهوت
و متأثر قالیوردی . صوکره بویوک شهرلرک
غلغله ازدحامی، مدنیته مآثر خیره بخش
بزی استقبال ایدیوردی . هج بربرده
اوزون اوزون توقف ایتهمه رک، مملکتدن
مملکته، قطعه دن قطعه به آتلا یور، هر قومک
کندی قابلیت واستعدادینه کوره سطح ارضه
یالکز بر قسمی حک ایتدیکی داستان بشری
هیئت مجموعه سیله اوقویوردی . فقط امریقانک
وله بخش شلاله لرندن هندک خشیت آور
برلرزه اسرار ایله تیره بن اورمانلرینه،
آفریقانک بر جاذبه مجهولیت ایله تسخیر ایدن
محرق چوللرندن قطبلرک محروم حیات بوز
وادیلرینه قوشمقدن یورولان خیال، صوکره
سوکیم، سنکله تنها برکوشه حضور و سعاده
چکیلیمک احتیاجی حس ایدیور، بوزغاز
اطه سنک خالی برکنارنده بر ژاپون یاغودینک
سینه صمیمیتده دیکله نیوردی . بوراذه،
دنیا نک هر طرفدن طولایوب کتیر دیکمز
نوارد آثار صنعتک و پردیکی حظ بدیی ایله
طبیعتک مستی بخش احتساست نریه سینی

منج ایدرک بوتون دغدغه جهاندن اوزاقده
بر بریزمه دها صوقولاروق، هر کس طرفدن
اونوتولمش، بشریتک بوتون فلاکتلری،
جریحه لری، اونوتمش، ناشایز دق .

ناصل، سفیل! دینه ناغیردی بردن ره
وجودانده برسس! ناصل اونوتا جقمیدک؟
بوتون بویزلایان، بویکله بن، بوجیر پینان
بدبخت انسانیتک انین تالمه قارش قولاقلرکی
طیقایه جقسک، ها؟
— آه، خیر خیر: هج بروقت ...

حسین جاهد

کور دوکرم

سن، صاحب دن بری استانبولک بوتون
بویوک مغازه لری دولاشارق سوکیلی نینه نک
ایچین بکندیکم و مسروریتله کتیر دیکم حاله
بک نیلمیه رک آتیلان آدیوه نلرک قوطوسی
باغلایان پنه سیجیمی یردن قاشمش شیمدی
اودانک برکوشه سنده ساکتانه دوکوملری
چوزمکه چالشیوردک . او، خیر چین و عصی،
صوصویوردی . دها خیر پالامغه آیشمیان
ایکی یاشنده آلرک نازک تماشلرله پنه سیجیمی
اوقشایوردی . برنجی دوکوم پرمالریک
جاذبه سینه دایانامیه رق اطاعت ایتدی . موفق
اولمقدن ممنون، ایکنجیسینه یاشلادک . یاواش
یاواش خیر چینلاشان ضربه لرله برمدت
اوغراشدک . نهایت نینه که کیتدک . اونک
پرمالری بونی چوزه بیلیر صانیوردم .
حتی قلبی قیران اوپارماقلر ایچین بو اوقدر
کوچه کلدی . اوغراشدی، اوغراشدی .
کوکسینه ایلششمش برطوبلو ایکنه نک معاوتی
بیله نتیجه سز قالدی . اک صوکره بکا قوشدک؛
مین می آلرکله پنه ای اوزاتدک . بن اونک
معزز آلرینه تماس ایدن بومسعود سیجیمی
آجیتق ایسته مدم . — کور دوکوم بو،
جوزولمز که ... دیدم . سن متحیر یوزومه
باقیوردک . بردن، قارشیمده سنک ایکی
یاشنده بر جوجوق اولدینغی اونوتاروق . یعنی
حیاتم ... دیه علاوه ایتدم و کوزوم بلا
اختیار والده که انعطاف ایتدی . او، غضوب
نظر لرنده شیمشکلر چاقارق بکا باقیور و سکا
جواب ویریوردی : — جوزولمیه دن دوکوملرک،
— دیوردی — اسمی اوله در ... سن
اوزمان، مایوس و نومید، پنه سیجیمی
قوجاغمه براقدک . بلکه ایلک دفعه اولاروق
حیاتده تسکین ایدیلهمیه بن بر آرزویه مالک
اولمقدن مضطرب، اوزاقلاشدک .

بونک اوستندن ایکی سته کچدی . کور
دوکوملو بوبنه ایپ ایله سنی . ای پنه
جوجوق، حالا اونوتامدم . حیاتک ناصل

جورولمز بر کوردو کوم اولديغي اكلاديلك زمان، اكر سكاتصادف ايده رسه، بو خاطر دني تكرر ايده رك هانكيزك دوغرو سويله ديكني صормق ايسترم .

جلال سامر

مصائب

تجارت، صنايع

و

اسلام خانلري

اسلام خانلرينك تجارت و صنايع ايله مشغول اوله رق استفاده ايتباري لزومي اكلاتمق ايجون يقين وقتده غزته ستونلرنده مندرج بر قاچ مقاله كورلدي . قاديئلر من تجارت و صنايع ايله مشغول اولوب استفاده ايتسونلر ديوب كچوروز . بويله لكه بر درجه يه قدر ايوونفاني كنديلرينه اكلاتمش اوليورز، فقط بوقدري كافي دكلدر ؛ اي اولاني قبول فنا سندن اجتناب ايلملي هر نه يه متوقف ايسه آني ده ارئه ايلملي در . ولوكه جزئي بر مدت اولسون بر مساعي دائمه وجديه نتيجه سنده هر هانكي صنعت و با تجارته اولور ايسه اولسون مظهر موفقيت اوله بيله جكاريني قاديئلر من اكلامليدر .

الآن قاديئلر منك ميدانه كتيره جكي اشيا نك نصل قواعد تطبيقاً استحصال تقسيم و استهلاك اولدقارينه آشنا خانلر مندن بري بردار الصناعات وجوده كتيرمك ارزو - سنده بولنما مشدر . عجيبا بواقفداري حائر هيچ بر اسلام خانمي يوقي ؛ احتياجات بشريه يه عائد لوازماتك الله ايدلسي ايجون انسانلرك قوه عقليه لري ايله اولان حركتلرينك نتيجه سي مشر برسي وغيرت ديمك اولوب هيچ بر اسلام خانمي بوني اجرادن چكنمز . بوكور رسومات امانت جليله سي، طولاييسيله كمركلرك دفترلرينه كوز كرديرسهك ، ممالك اجنيه ده بولان شهيندر، سفير كي مأمورين عثمانيه نك مدت معينه سي طرفنده مرجع عاليه كوندرديك راپورلرده محرر تجارت و صنايعك ترقيسيه معمولات و محصولاتك صورت استحصال و استهلاكلاريني مين خطرلري اكلاد سق، اجني قره پوسته لريله واپور اجتهلري اوراقته باقسهق ممالك اجنيه يه ممالك محروسه شاهانه دن اخراج اولنان معمولات و محصولاتك جنس و نوعيله مقداري نه اولديني اكلاشيلور . سعي وغيرت خصوصنده اركله قاديئلر فرق يوقدر . صنعت و تجارتده سعي وغيرت شرطدر . فقط بوسعي وغيرت نه ايله تعين ايدمك ؛ بالطبع اك مؤثر تدبير ، سويله فكر يه لري ترفيع اتمك . . . احواله قاديئلر من

اكلابوب بيله جكاري معمولاتدن احتياجاتمه عائد اولانلريني اعمال خصوصنده نه دن عاجز قالسولر ؛ قصور بزده ؛ چونكه بزقاديئلر - مزي صنعت و با تجارتي ايجون تشويق ايدمك ايكن مانع اوليورز .

برمد ردارزون اولنان دارالصناعاتي ميدانه كتيره مزايسه شركت تشكيل ايتسون . امور صناعيه و تجاريه ده بر شخصك كندى قدرت ولياقت ذاتيه سيه ايفا ايدميه جكي شيك بر قاچ شخصك برلشمسيه اسهل امور حالتي اكلتساب ايلمسه نظر اشراك ترقى مدنيتك اك بيوك معاونلر ننددر . امور تجاريه و صنايعه ده شركت ايجون الزم اولان سربستى اشراك اولديغندن بخشه عائدتي جهتيه بوباده كه ماده قانونيه كوز كرديرم :

(تبعه عثمانيه نظام و قانون دائره سنده تجارت ، صنعت ، فلاحه ايجون هر نوع شركتلر تأسيسه ماذون) اولديني مألنده در . اشبو ماده موجبنه عقد شركت حقنه مالك اولان عثمانيلر ايجون اركله قادين يكديكرندن تفريق ايدلمه مشدر . زيرا هر كس نظر قانونده تماماً مساويدر .

ميدانه كتيره بيله جك شركتلرك صور و اوصافي آنويم ، قومانيت ، قولكتيف ، حصه دارلق شركتي كي عنوانلر ايله معنودر تجارت قانوننامه هايوني و فقهك يالكر معا - ملات شعبه سني حاوي اولان محله احكام عدليه ده شركتلر جسيم سرمايه ايله وجوده كتيريلان مؤسساتدن اولوب منافع عظيمه يي موجب ايسده اسلام خانلر منك بويوله شركتلر تأسيس ايتسي عبث وغير ممكن بر درجه ده در .

خانلر منك يابه جقلى بر شركت وارسه اودخى شركت عديه ايله دارالصناعاته ميدانه كتيروب احتياجاتمه عائد معمولاتي بالاعمال استهلاك چاره سنده باقلى كيفيتندن عبارتدر مأمورين رسوميه دن :

۱. صبرى

قيريق حياتلر

محررى عشاق زاده : خالدضيا
(چكن هفته دن مابعد)

وديده كلنك كيم اولديغي مراق ايدمك مرد يونك يوقايسندن باقوردى . قادين بر ايله بچه سني آچورق قوجاغندن چوجني اينديردى . واتكليه رك جواب ويردى : - بوكور بشكطاشه ايندمده ، طاشند يغكرى اوراده خبر ويرديلرده ، ده خدمتجيلرى يوقدر ، كيديم ياردم ايديم ديدم ... صولوق نفق چارشفك آلتدن كوزلري قالديرميه رق سويله يوردى . شيمدى وديده ده

ايش ايدى . سوزدل نهايت چوجنى اينديردى ، وديده ي اتكله دى : - ايمبارك ايتسون ، كوچك خانم ! ديدى ، اوپك كوزل اولمش ؛ انشاه ده ده قوناقلر ياپديرسكر .

وديده : - نه آني ايتكده كلك، سوزدل ! ديدى ، بزده نه يابه جغمى شاشيردق . صبريه قادين مطبخندن چيفتجه بوسبوتون شاشيريور . - صوكره قوجه سنده دوندى - صحيح بك ! هر شيدن اول خدمتجينك چاره سنده باقم .

بومستله عمر بهيجك اك بويوك دردلرندن برىدى . احتياج قطعي حاصل اولدقجه او ك ايخه اركل خدمتكار قويماق جمله مقرر اتندن ايدى ، اونك ايجون اويله بر خدمتجينك طولامسند لزوم واردى كه هم اركل مسافرلى قبول ايدميسون همده سوققاده چوجقلمه رقابت ، بواساساً قرار كير اولمقه برابر اجرا سنده و خصوصيله او ده داخل ايديله جك اولان بويكي عنصر ايجون طالعك بر لطفنه تصادفده او قدر مشكلات تصور ايدى يوردى كه كنديسنه محللى خبر و يريلن خدمتكاران اداره خانه لرينه مراجعت ايتكه هنوز جسارت بوله مامشدى . بونلري نه اولملى لازم كله جكني كشف ايدى يوردى . فستاكلرينك اتكلرى كيم بيلير نصل سوقاق چامورلريله كيرلش، مسروق بر كوملك يا خود بر قلعه سي بر عاشق ايجون قايسندن قوغوله رق قولتقنده بر غزته پارچه سنه صايريلي اوج بچق مردار چاشيريله اداره خانه نك قيريق صنداليه سنده اونى بو چركابه دن چكوب كوتوره جك مشتري نك ظهورينه مترقب سفيله لري خيالاً كوره رك شيميدن تيكسينيوردى .

شيمدى بر قوليله سلماني ، بر قوليله ليلاي چكرك اوپن سوزده يوردى : - فريد نصل ؛ حالا كوكى اوتيورمى ؛ كل باقم فريد ...

بو ، ايكي ياشي كچمش ايكن حالا اون آديمن زياده يورومك ايستمه ين ، قانسز آتاسنك سودندن محروم ايدلكدن صوكره سنده صويه پنج لابه سندن باشقه برشيله بسله نه ميهر ك جيليز، سيسقه قالان برچوجق ايدى كه دائماً نزله يه مستعد كوكى فرسوده بر كوروك خشيلتيسيله اوتر دوروردى . سلمانيك اسكيسندن كوچولتيله رك ياييلمش برچاكت بوزوتيسنك ايجنده بوزولدى ، فسك اوستندن يوزينك ياريسنى اورته جك صورتده باغلامش صاري يمانى اراسنده ده صاري عاداتا يشيل كورون چهره سنده ، فقر وسفالتك درلو محروميتلريله صولفون ، مريض ، هنوز ايكي ياشنده درين بر كدرله مفحوم بوچهره يه غريب برونق ، عاداتا

بر كورلك و يرل اوزون كيريكلرله سايه دار ايرى ، پازلاق سياه كوزلري عمر بهيجه ديككى ؛ وقورقه رق بر آديم كيرى چكيدى . او ، نه زمان چوجنى كورس آلير ، عاداتا صويه رق اوزون اوزون كوكسى ديكلر ، بوفقي وجوده بر پارچه قوت و سخت بخش ايدمك علاجلر ياپديرز ، اناسنه درلو اخطارلرله ، تنبيلرله تعقيب ايديله جك خط حركتي ايضاح ايدردى . سوز دل بونلري صبورانه ديكلر ، صوكره كوزلري قايابه رق ، كوكسى كچيره رك : - پكي افندم ، ياپارز !

ديرى . بو ، ياپارز ، جوابي نصل برانين شكوى ايله چيقاردى . اوت، يامالي، شهبسز يامنى ايستردى ، فقط نصل ؛ او ، چوجنه هر صباح ايكي تازه يومورطه ، هر كون براوقه سوت ، راز اتقاني ايجرمك ايستمه يرميدى ، ايشته كنديلرى بوتون قيشى قورى بوكرله ايله ، باصديرمه ايله ، لحنه قايسقه سيه كچيرمشلردى . چوجنه افنديلرينك مروتيله ياپديريلان علاجلر تكرر ايدميور ، اوزون اوزون فاصله لره اوغرايوردى . صوكره بوياسيله ميان شيلرك ياسيله ياييله بيله جك شيلرده ارتق اهل اولنه رق ايشته سفالتك بويكناه قرباني بيويه جك يرده كوندن كونه كوچو - ليوردى . اونك باجقارنده كيتدكه تايدادن بر مقوسيت ، اوموزلرنده باشي ايجرى چكيور ظن اولنان برچوكوكلك واردى . عمر بهيجك مرحمت و شفقتله ملوكوزلري بويچاره هيئت سفيله نك اوزرنده كچكيدى . بومريض چوجق بوتون بر صنف انسانلرك، بوتون اودويه جق قدر يمه ين ، ذليل ، حقير ، مستكره ضرورت كوشه لرنده ، چوروك ، يقيق خرابه لرده ، رطيب، متعفن، قاني زهرله ين، كيميكلى چوروتن ايزبه لرده بي نصيب حياتلريني نهايت كوتوريلوب برچوقوره آتيله جق بريوك ثقليتله سوروكله ين بدختلرك برتمالي كيدى . چوجنك قورقدىغنى كوره رك اصرار ايتمده . وديده سوزده يوردى : - سنك كيكه نصلسكر ؛ ايكي آيدر كله يشكدن اكلابوردم كه حريف براز يوله ياتمش غالبا ...

سوزلك دوداقلريني خفيف برتسم آجدي ، كندى كنديسنه سويله يورمشجه سنه يواش برسيله : - هر وقت تعجيز ايديلرمى ؛ ديدى ، صوكره كوزلري ، بيلنه من نصل بر مجراي حسياني تعقيب ايدمك ، شيمدى ديشلريله پارمغنى كيرن، حالا متوخش نظريني عمر بهيجدن آيرميان فريده انطاف ايتدى وعين ثانيه ده ايكي ايرى قطره كيريكلرينك اوجندن داملايه رق سريع بر سقوط ايله يوارلاندى .

عمر بهيجله وديده باقيشديلر . ايكنسكده قلبي ، بومسعود كوك فوران مسرتي ائنانسده ، كويا بردن بره برنجه صيقدى : مشقت حيات